

REKABET BÜLTENİ

Temmuz 2020

**Dış İlişkiler ve Rekabet Savunuculuğu
Dairesi**

Bu Sayıya Katkıda Bulunanlar

Osman Tan ÇATALCALI

Esmâ TEMEL

M. Akif KAYAR

Murat AYBER

Bülent GÖKDEMİR

Beyza ERBAYAT

Bilge TANRISEVEN

Betül GÜLSERDİ

Derya ERFİDAN

İletişim

bulten@rekabet.gov.tr

Rekabet Kurumu

2020 - Ankara

GİRİŞ	1
SEÇİLMİŞ GEREKÇELİ KARARLAR	2
DÜNYADAN HABERLER	8
SEÇİLMİŞ İDARİ YARGI KARARLARI	12
EKONOMİK ARAŞTIRMALAR	15

2020 yılının ikinci çeyreğinde rekabet hukuku, iktisadı ve politikası alanlarındaki gelişmelere ilişkin haberlerin yer aldığı Rekabet Bülteni ile karşınızdayız.

Bu sayımızın “Seçilmiş Gerekçeli Kararlar” başlıklı bölümünde sonuçlanan üç soruşturma ve bir önaraştırma kararına yer verilmiştir.

Rekabet Bülteni’nin “Dünyadan Haberler” başlıklı bölümünde ise Avrupa Birliği, İspanya ve Almanya’da alınan önemli kararlara yer verilmiştir.

“Seçilmiş İdari Yargı Kararları” başlıklı bölümünde Ankara İdare Mahkemeleri ve Danıştay tarafından Rekabet Kurulu’nun almış olduğu bazı kararlar hakkında alınan kararlara değinilmiştir.

En son bölüm olan “Ekonomik Araştırmalar” bölümünde ise European Competition Law Review’da yayımlanan “*Büyük Veri: Rekabet Etkilerinin Anlaşılması ve Analizi*” başlıklı makale ile Journal of Antitrust Enforcement’ta yayımlanan “*Veri Güdümlü Piyasalarda Dışlayıcı Davranış: Veri Paylaşımı Çözümünün Sınırları*” başlıklı makalelerin özetlerine yer verilmektedir.

Son olarak, her zaman olduğu gibi Rekabet Bülteni’ne ilişkin görüş ve önerilerinizi bizlere ulaştırmak için bulten@rekabet.gov.tr adresini kullanabileceğinizi hatırlatmak istiyoruz.

Herkeseye iyi çalışmalar dileriz.

Dış İlişkiler ve Rekabet Savunuculuğu Dairesi

▪ **Philips'in Dijital Görüntü Yayıncılığına İlişkin Altyazı Teknolojisi Pazarında Hakim Durumunu Kötüye Kullandığına Karar Verilmiştir**

Karar Tarihi:
26.12.2019

Karar Sayısı:
19-46/790-344

Türü:
Soruşturma

Koninklijke Philips N.V. (PHILIPS) ve Türk Philips A.Ş.'nin (TÜRK PHILIPS) standart belirleyen ilgili kuruluşa beyan ettiği altyazı teknolojisine ilişkin standarda esas patentlerini adil, makul ve ayrımcı olmayan koşullarla lisanslayacağına dair taahhüdüne aykırı davranmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiğine ilişkin VESTEL'in başvurusu üzerine yapılan önaraştırma sonucunda PHILIPS ve TÜRK PHILIPS hakkında soruşturma açılmıştır. Dosya kapsamında PHILIPS tarafından lisansı verilen patentler bakımından ilgili teknoloji pazarı "dijital görüntü yayıncılığına ilişkin altyazı teknolojisi pazarı" ikinci ilgili ürün pazarı ise "panel televizyon pazarı" olarak belirlenmiştir. PHILIPS'in mülkiyetindeki patentler için; TSE tarafından belirlenen asgari gerekliliklere göre, DVB altyazılama standardına karşılık gelen ETSI 300 743 numaralı standarda uyumun, Türkiye televizyon ve set üstü kutu üreticileri bakımından zorunlu olduğu, anılan standardın sunduğu ilave özellikler ve görüntü kalitesi nedeniyle, uygulamada yayıncıların ve tüketicilerin bu standardı kullandığı, PHILIPS'in TV ürünlerinin altyazı işlevselliğine ilişkin olarak sahip olduğu EP 307 ve EP 393 sayılı patentlerin, adı geçen ETSI standardına uyum için standarda esas patent (standard essential patent) (SEP) niteliği taşıdığından DVB konsorsiyumu tarafından kabul ve ilan edildiği DVB'nin internet sitesinde de DVB Altyazılama standardına ilişkin olarak PHILIPS'in Lisans Programına atıf yapıldığı, Türkiye'de televizyon üreticilerinin PHILIPS'ten lisans almaktan başka bir alternatiflerinin bulunmadığı, PHILIPS'in patentlerine konu teknolojinin, o teknolojiyi ürünlerinde kullanmak zorunda olan standart uygulayıcıları için vazgeçilmez nitelik taşımakta olduğu, teknolojiye erişememe halinde panel televizyon pazarında ETSI standardını karşılayabilecek şekilde üretim ve ihracat yapmak, dolayısıyla rekabet etmenin mümkün olmadığı, PHILIPS'in, elindeki SEP'leri adil, makul ve ayrımcı olmayan koşullar altında lisanslayacağına dair FRAND taahhüdünde bulunmasının, lisans alanların bu alanda yatırım yapmasına ve batık maliyetler hasretmesine teşvik edici olması yönüyle bahsi geçen vazgeçilmezlik faktörünü güçlendirdiği tespitleri yapılmıştır.

Bu çerçevede ilgili teknoloji pazarında, söz konusu SEP'lerin patent korumasından yararlandığı dönem süresince %100 oranında pazar payı olduğu ve PHILIPS'in sahip olduğu standarda esas patentler sayesinde dijital

görüntü yayıncılığına ilişkin altyazı teknolojisi pazarında hâkim durumda olduğu değerlendirilmiştir.

SEP'in makul ücret kriteriyle alakalı lisans verenin karşı tarafa sunduğu lisans teklifinin şeffaflık ilkesine göre belirlenmesi gerektiği bu da ücret kaleminin nelere dayandığı ve nasıl hesaplandığı yönünde oluşturulduğuna ilişkin mahkeme içtihadı dikkate alınmış, bu bağlamda FRAND taahhüdü altındaki bir SEP sahibinin lisans bedelinde ayrımcı veya sömürücü uygulamaya gitmediğinin ispatlanabilmesi için uygulamasının şeffaflık ilkesi çerçevesinde gerçekleşmesi gerekmesine rağmen PHILIPS'in lisans ücretlerini duyurmamasının şeffaflık ilkesine uygun olmadığı ve bu nedenle ayrımcı uygulamaya yol açtığı kanaatine varılmıştır.

Ayrıca FRAND hükümlerine aykırı olarak PHILIPS'in SEP sahibi teşebbüsün yasal hakkı olan lisans alana yönelik mahkeme emri talep etme hakkını rekabet hukukuna uygun kullanabilmesi için "bedel tespitinde üçüncü bağımsız tarafa başvurma" adımına uymadığı, patent bedeli tespitinde şeffaf davranmadığı, genel ispat yükünü tersine çevirdiği ve SÖZLEŞME'ye hükümsüzlük ileri sürememe kaydı eklediği tespit edilmiştir. Tespiti yapılan nedenlerle ilgili pazarda hakim durumda bulunan PHILIPS'in 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi kapsamında eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürerek, doğrudan veya dolaylı olarak ayrımcılık yapmak suretiyle hakim durumunu kötüye kullandığına karar verilerek PHILIPS'e idari para cezası verilmiştir.

- **İzmir Merkez ve Çevre İlçelerinde Yer Alan Limanlara/Limanlardan Karayoluyla Konteyner Taşımacılığı Yapan Teşebbüsler Hakkında 4054 sayılı Kanun'un 4. Madde Kapsamında Öneraştırma Yapılmıştır.**

Karar Tarihi:
02.01.2020

Karar Sayısı:
20-01/3-2

Türü:
Öneraştırma

Öneraştırmanın konusunu, İzmir merkez ve çevre ilçelerinde yer alan limanlara/limanlardan karayoluyla konteyner taşımacılığı yapan teşebbüslerin çalışan maaşlarını sabitlemeye yönelik anlaşmalar yapmaları oluşturmaktadır

Öneraştırma kapsamında elde edilen belgeler bir yandan ücret tespiti anlaşmasını diğer yandan ise çalışan ayartmama anlaşmasını akla getirmiş, teşebbüsler arasında yapılan bir ücret tespiti anlaşmasının bir yandan

teşebbüslerin maliyetlerini düşürüp, uyumlulaştırırken diğer yandan da çalışan ayartmama anlaşmalarına benzer şekilde çalışan mobilitesini kısıtladığı, bu çerçevede ücret tespiti anlaşmalarının bir alım karteli yaratmaları sebebiyle rekabet ihlali oluşturmalarının yanı sıra Kurulun BFİT kararı içerisinde benimsediği işgücü pazarlarına getirilen doğrudan kısıtlamaların anti rekabetçi etkileri kapsamında da değerlendirilebileceğinin altı çizilmiştir. Ücret tespiti ve çalışan ayartmama anlaşmalarının birbiriyle bağlantılı olarak benzer sonuçlar doğurabilecek nitelikte olduğu, fakat dosya özelinde çalışanların maaşlarının sabitlenmesine yönelik ifadeler ve bu konuda teşebbüslerin irade uyuşması içerisinde olduğu daha netlik taşıdığından, ihlale sebep olduğu değerlendirilebilecek asıl anlaşma ücret tespiti anlaşması olarak belirlenmiştir. Çalışanların ayartılmaması ve transferlerin engellenmesine yönelik hususlar ise ücret tespiti anlaşmasının bir parçası yahut bu anlaşma ile ulaşılmaması düşünülen sonuçlardan biri olarak kabul edilmiştir. Ayrıca dosya kapsamındaki anlaşmanın, herhangi meşru bir işbirliğinin parçası olmaktan ziyade tarafların 2018-4-036 sayılı dosya kapsamında yaptıkları iddia olunan fiyat tespiti anlaşmasının yanı sıra alım tarafında gerçekleştirilen açık bir anlaşma niteliğinde olduğu, bu anlamda taraflar arasında gerçekleştirilen ihlal konusu davranışların da amaç bakımından rekabet ihlali olduğu değerlendirilmiştir.

Öte yandan dosya kapsamında ihlal konusu iddiaların önaraştırma safhasında açıklığa kavuşturulduğu, maaş farklılıkları dikkate alındığında anlaşmanın piyasada gözle görülür bir etki yaratmadığı, teşebbüslerin şoför sayıları incelendiğinde şoförlerin teşebbüsler arasında geçiş yapmasının engellendiğine yönelik bir tespit yapmanın da mümkün olmadığı, ayrıca dosya kapsamında büyük bir alım gücü de yaratılmadığı görülmüştür. Danıştay ve Kurul içtihadı ile usul ekonomisi ilkesi çerçevesinde soruşturma başlatılmasına ihtiyaç olmadığı, 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ilgili teşebbüslere ihlale son vermeleri yönünde görüş yazısı gönderilmesine karar verilmiştir.

- **ALLIANZ, DUBAI, ERGO, EUREKO ve SOMPO'nun Açık ve Kapalı Koasürans İşlemleri Bakımından; 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesini İhlal Ettikleri Tespit Edilmiştir.**

Karar Tarihi:
23.01.2020

Karar Sayısı:
20-06/61-33

Türü:
Soruşturma

Risk kapasitesi büyük işler (proje finansmanı dahil olmak üzere) ihtiyari sigorta pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin aralarında anlaşmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri iddiası ile Hazine

ve Maliye Bakanlığı Sigorta Denetleme Kurulu tarafından yapılan başvuru üzerine önaraştırma yapılmış, Aksigorta A.Ş. (AK), Allianz Sigorta A.Ş. (ALLIANZ), Axa Sigorta A.Ş. (AXA), Dubai Starr Sigorta A.Ş. (DUBAI), Ergo Sigorta A.Ş. (ERGO), EUREKO, Sompo Sigorta A.Ş. (SOMPO), Zurich Sigorta A.Ş. (ZURICH) hakkında soruşturma açılmıştır. Soruşturma sonucunda AK, AXA ve ZURICH'in 4054 sayılı Kanun'u ihlal etmediği sonucuna ulaşılırken diğer teşebbüsler arası yazışmaların teşebbüslerin teklif sürecinde/öncesinde poliçe şartları, fiyat, prim gibi rekabete duyarlı bilgileri kendi aralarında müzakere ettikleri ve/veya paylaştıklarını, ilave olarak müşteriye doğrudan teklif sunup sunmama hususunda rakipleri ile iletişime geçerek karar aldıkları ve hatta gelecek dönemlere yönelik olarak müşteri bazında yatay/dikey konumlarını da belirleyerek piyasadaki belirsizliği azalttıklarını ortaya koyduğu değerlendirilerek teşebbüslerin taraf oldukları anlaşma ve/veya uyumlu eylemler ile 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine karar verilmiştir. Bununla birlikte devam eden tek ihlal yaklaşımı açısından ihlale konu yazışmalar ile bilgi ve belgeler incelenmiş, dosya kapsamında elde edilen 10 iletişimin genel olarak ekonomik amaç (açık ve kapalı koasürans işlemleri bakımından rekabetin kısıtlanması) ve coğrafi pazar (Türkiye) bakımından önemli ölçüde uyduğu kabul edilecekse de, bu iletişimlerin tarafı olan tüm teşebbüslerin, diğer teşebbüslerin ortak hedefe yönelik gerçekleştirdikleri iletişimin farkında olduğu yahut en azından bunu öngörmüş ve bu kapsamda ortaya çıkacak riskleri kabul etmiş olduğu ortaya konulamadığından dosya kapsamında tek bir çerçeve anlaşmanın var olduğu ve bu iletişimlerin tek bir ihlal teşkil ettiği yönünde bir sonuca varılmamıştır. Bu tespitten sonra ikili teşebbüsler arasında varlığı tespit olunan yazışmaların, ilgili teşebbüsler arasında devam eden tek bir ihlalin parçası mı yoksa ayrı ihlaller mi olduğu değerlendirilerek sonuca ulaşılmıştır.

Ayrıca kararda reasürans ve koasürans işlemlerine ilişkin olarak rekabetçi açıdan hassas bilgi değişimi olup olmadığına temel olarak bilgi değişiminin müşterinin bilgisi dahilinde yapılıp yapılmadığı ve rekabetçi açıdan müşteri aleyhine bir sonuç doğurup doğurmayacağına önemli olduğunun, teklif aşamasında kapalı koasürans desteğinin aranmasına yönelik "Ben müşteriye alırsam, bana destek verir misin?" gibi soruların, rekabet açısından sıkıntı yaratmayacağına, bununla birlikte, rekabet içerisindeki sigorta şirketlerinin birbirlerinin verecekleri yeni teklifle ilgili bilgisinin olamayacağına, dolayısıyla bu sorunun ötesinde yapılacak herhangi bir bilgi paylaşımı veya iletişimin rekabeti bozabileceğinin altı çizilmiştir. Bu noktada, birden fazla sigorta şirketi tarafından yürütülen işlemler bakımından bu şirketler arasındaki iletişimlerin rekabet hukuku bakımından değerlendirilmesinde iletişimlerin zamanının, içeriğinin ve müşterinin söz konusu iletişimler

hakkında bilgi sahibi olup olmadığının önem taşıdığı ve pazarda rekabet birden fazla düzeyde gerçekleştiğinden her bir düzeyde gerçekleştirilen iletişimin o düzeyin gerekleriyle bağlantılı ve sınırlı kalması gerektiğine vurgu yapılmıştır.

- **Google'ın alışveriş karşılaştırma hizmeti sunan rakiplerini rekabette dezavantajlı konuma düşürmek suretiyle hakim durumunu kötüye kullandığına karar verilmiştir.**

Karar Tarihi:
13.02.2020

Karar Sayısı:
20-10/119-69

Türü:
Soruşturma

Dosya kapsamında GOOGLE'ın Shopping Unit olarak ifade edilen alanlardaki ürün reklamları ve söz konu alana yönelik uygulamaları ile çevrim içi alışveriş karşılaştırma pazarındaki rakiplerini piyasa dışına ittiği iddiası ele alınmıştır. Arama hizmetleri alanındaki ilgili ürün pazarı "genel arama hizmetleri" olarak belirlenirken, GOOGLE'ın SHOPPING hizmetinin bir çevrim içi alışveriş karşılaştırma hizmeti olduğu ve genel arama hizmetleri, diğer özelleştirilmiş arama hizmetleri, pazaryeri platformları, çevrim içi perakendecilik ve çevrim içi arama reklamcılığından farklı bir pazar teşkil ettiği değerlendirilmiş, bu nedenle dosya kapsamındaki bir diğer ilgili ürün pazarı "çevrim içi alışveriş karşılaştırma hizmetleri" olarak belirlenmiştir. GOOGLE'ın her iki pazarda da hakim durumda olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Dosya kapsamında ele alınan iddialar Google Shopping Unit'in en üstte, geniş bir alanda ve ürün görselleri ile birlikte yer aldığı, GOOGLE SHOPPING uygulamasının tüketiciye sağladığı faydanın diğer çevrim içi AKS'lerin sağladığı hizmetten daha iyi olmadığı, dolayısıyla tüketici faydasının azalmasına neden olduğu, alışveriş karşılaştırma sitelerinin (AKS'ler), diğer e-ticaret siteleri ile benzer şekilde GOOGLE SHOPPING'te reklam vermesinin mümkün olmadığı, GOOGLE SHOPPING'te yer verilen sonuçların "Google Alışveriş sonuçları" olarak sıralanmasının söz konusu alanın reklam alanı olduğuna ilişkin belirsizlik yarattığı, arama kelimelerinde açıkça aranılan site adına yer verilmesine rağmen GOOGLE SHOPPING'in en üstte yer aldığı, GOOGLE panelinde daha yüksek sırada sıralanan Adwords reklamlarının fiilen daha aşağıda yer aldığı, rakip internet sitelerinin arama sonuçlarında aşağıya itildiği şeklinde sıralanmıştır.

İddialar tek tek ele alınmış GOOGLE'ın reklam panelinde alışveriş karşılaştırma hizmeti sunan rakiplerinin verdiği reklamlarını daha yukarıda göstermesine rağmen fiilen söz konusu reklamları daha aşağıda sıraladığına ilişkin ve GOOGLE'ın, söz konusu rakiplerini organik arama sonuçlarında

kasıtlı olarak aşağı ittiğine yönelik bir tespit yapılamamıştır. Bununla birlikte rakiplerine kıyasla daha az seçenek ve içerik sunan GOOGLE SHOPPING'in mevcut gösterim şekli ve yeri ile sunulmasının tüketicilerin tercihini suni olarak etkileyebileceği ve tüketici refahında bir azalmaya sebep olabileceği, bu bağlamda GOOGLE'in genel arama sonuç sayfasında rakip alışveriş karşılaştırma hizmetlerini kendi ilgili hizmetlerine kıyasla dezavantajlı duruma düşürdüğü, Shopping Unit'e rakiplerinin eşit şekilde girişine izin vermediği ve reklam niteliği noktasında belirsizliğe yol açtığı bir alanda alışveriş karşılaştırma hizmeti sunmasının kendi dikey hizmetini genel arama hizmetleri pazarındaki gücünü de kullanarak ön plana çıkardığı görülmüştür. GOOGLE'in açıkça rakip AKS'lere ait marka veya site adına yer verilen aramalarda Google Shopping Unit'i benzer şekilde konumlandırarak göstermesinin makul olmadığı ve söz konusu uygulamanın dosya kapsamında incelenen eylemlerin etkisini daha da artırdığı değerlendirilmiştir. Ayrıca GOOGLE'in söz konusu uygulamalarının Türkiye'deki alışveriş karşılaştırma hizmetleri pazarında rekabet karşıtı piyasa kapama etkisine yol açtığı da tespit edilmiştir. GOOGLE'in kendi alışveriş karşılaştırma hizmetini ön plana çıkararak rakip teşebbüslerin faaliyetlerini zorlaştırdığı ve alışveriş karşılaştırma hizmetleri pazarındaki rekabetin bozulmasına yol açtığı tespit edilmiş ve incelenen dönemde GOOGLE'in 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği kanaatine varılarak GOOGLE'a idari para cezası uygulanmıştır.

Ayrıca ihlali sonlandırmak ve pazardaki etkin rekabetin tesis edilmesini temin etmek için GOOGLE'a: üç aylık süre içerisinde yerine getirilmek ve Kuruma tevsik edilmek üzere; genel arama sonuç sayfasında rakip alışveriş karşılaştırma hizmetlerinin kendi ilgili hizmetlerinden daha az avantajlı olmayacakları koşulları sağlaması, mobil mecraya uyumlu olacak şekilde, diğer mecralarda da Shopping Unit'e ait başlığın tıklanma özelliğini kaldırması, Shopping Unit'in başlığında ve etiketlenmesinde bu alanın reklam olduğuna ilişkin belirsizliği makul şekilde gidermesi, GOOGLE'da yapılan aramalarda ürün adı ile birlikte açıkça alışveriş karşılaştırma hizmeti sunan rakiplerinin marka veya site adına yer verilmesi durumunda Shopping Unit'in öncelikli olarak konumlandırılmasına son vermesi ve ilk uyum tedbirinin uygulanmaya başlamasından itibaren beş yıllık süre boyunca ve yılda bir periyodik olarak Kuruma rapor sunması yükümlülükleri getirilmiştir.

- **AB Genel Mahkemesi Komisyon'un CK Telekoms kararını iptal etti.**

AB Komisyonu 11 Mayıs 2016 tarihli kararı¹ ile CK Hutchison Holdings Ltd'nin iştiraki Hutchison 3G UK Investments Ltd (Three) aracılığı ile Telefónica Europe Plc'nin (O2) tam kontrolünü devralması işlemi; işlem sonrası oluşacak teşebbüsün perakende mobil telekomünikasyon pazarında payının %30-40 seviyesine çıkacağını, böylece pazarda lider konuma geleceğini ve pazardaki oyuncu sayısının dörtten üçe ineceğini belirterek yasaklamıştı.

AB Genel Mahkemesi ise 28 Mayıs 2020 tarihli kararıyla Komisyon'un kararını iptal etti. Bu karara yoğunlaşmaların kontrolünde kullanılan "etkin rekabetin önemli derecede kısıtlanması" testine ilişkin ilk mahkeme kararı oldu.

Kararda, işlem sonrasında işlem taraflarının birbirleri ve rakipleri üzerinde yarattığı rekabetçi baskının azalacak olmasının tek başına tek taraflı etkilere dair zarar teorisi çerçevesinde etkin rekabetin önemli derecede kısıtlanmasını göstermediği ifade edildi.

Kararda; ispat yükü ve standardı açısından etkin rekabetin önemli derecede kısıtlandığının gösterilmesinde oligopolistik pazarlar ile diğer pazarlar arasında fark bulunmadığı, sebep-sonuç ilişkisinin muğlak, analizin geleceğe dair olduğu ölçüde Komisyon'un sunduğu delilin güçlü (of quality) olması gerektiği, senaryo ve teorilerin sadece teorik bir bakış açısından anlamlı olmasının yetmediği, bunların gerçekçi ve anlaşılır olması gerektiği belirtildi. Mahkeme karar konu vakada ispat standardının "güçlü ihtimal" (strong probability) olduğunu kaydetti.

Bu çerçevede Mahkeme Komisyon tarafından kararında öne sürülmüş olan üç zarar teorisinin de yeterince kanıtlanamadığına karar verdi. Tek taraflı etkilere ilişkin zarar teorisinin rekabetin "önemli derecede" kısıtlanacağını gösteremediği; ağ paylaşım anlaşmalarına ilişkin tek taraflı etkilere dair zarar teorisinde Komisyonun ağ yatırımları hususunda artan şeffaflığı tek taraflı etki olarak kategorize ederek hataya düştüğünü; toptan pazara ilişkin tek taraflı etkilere dair zarar teorisinde ise işlem tarafı Three'nin toptan pazarda önemli bir rekabetçi güç olarak değerlendirilmesinin yerinde olmadığını dolayısı ile rekabetin önemli derecede kısıtlandığının gösterilemediğini belirtti.

¹ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4e780f23-8608-11e6-b076-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-119652675>

Kaynaklar:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=36785460C813DD2000BED80C90092467?text=&docid=226867&pageIndex=0&doclang=EN&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=1825961>

https://www.lexology.com/library/detail.aspx?q=baedc65d-923b-4873-bf32-db1c21285558&utm_source=lexology+daily+newsfeed&utm_medium=html+email+-+body+-+general+section&utm_campaign=lexology+subscriber+daily+feed&utm_content=lexology+daily+newsfeed+2020-06-02&utm_term=

- **AB Komisyonu "yeni rekabet aracı" hakkında kamuoyu görüşü topluyor**

AB Komisyonu 2 Haziran 2020 tarihinde Komisyonun pazar soruşturması yürütülmesi ve bunun sonucunda öncül olarak yapısal ve davranışsal çözümler getirilmesini öngören "yeni rekabet aracı" hakkında kamuoyu görüşü toplamaya başladı. "Yeni rekabet aracı" bir piyasada yapısal olarak rekabetin eksik olması veya rekabet aleyhine yapısal riskler bulunması gibi yapısal rekabet sorunlarını hedefliyor.

Komisyon "yeni rekabet aracı"na paralel olarak çok büyük dijital platformların düzenlenmesine ilişkin girişim² hakkında da kamuoyu görüşü alma süreci başlattı. İki girişimin birbirini ve mevcut düzenlemeleri tamamlayıcı olduğu ifade edildi.

Yeni rekabet aracı hakkındaki notta, aracın hukuki dayanağının Avrupa Birliğinin İşleyişine Dair Anlaşmanın 103 ve 114. maddeleri olduğu belirtildi. Notta dijital ekonominin yapısal özellikleri ve ortaya çıkardığı sorunlardan bahisle söz konusu yeni araca gereksinim duyulduğu belirtilse de yeni aracın kullanılmasına ilişkin politika seçenekleri arasında ekonominin tüm sektörlerinde bu aracın kullanılabilmesi de yer alıyor.

Kamuoyu görüşüne açılan bu araç, İlgiliz rekaber otoritesinin (CMA) ilgili kanunda bulunan gözetim görevi (section 131(1) of the Enterprise Act 2002 as amended by the ERA13 (EA02)) çerçevesinde uzun süredir kullandığı "pazar soruşturması" (market investigation) yetkisine benziyor. CMA gerek gördüğü sektörlerde pazar araştırması (market study) yapmakta, bunun sonucunda mevzuat değişikliği tavsiye etme, sektör oyuncularını kendi

² <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12418-Digital-Services-Act-package-ex-ante-regulatory-instrument-of-very-large-online-platforms-acting-as-gatekeepers>

kendini regüle etmeye davet etme, tüketicilerin bilgiye erişimini genişletme ve pazar soruşturması yapma yollarına gidebiliyor. Daha detaylı bir inceleme olan pazar soruşturması sonunda tespit edilen sorunların giderilmesi için yapısal ve davranışsal çözümler getirilebiliyor.³

Kaynak:

<https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12416-New-competition-tool>

• **İspanyol rekabet otoritesi rekabet uyum programları hakkında rehber yayınladı**

İspanyol rekabet otoritesi (CNMC) 10 Haziran 2020 tarihinde uyum programlarının rekabet hukuku bağlamında nasıl değerlendirileceğine ilişkin bir rehber yayınladı. Rehber, bir uyum programının etkinliğini değerlendirirken CNMC'nin dikkate alacağı kriterleri, diğer rekabet otoritelerinin değerlendirmelerinde hangi kriterleri dikkate aldığını, idari cezalarda indirim dahil olmak üzere uyum programı uygulayan teşebbüslere sağlanabilecek faydaları kapsıyor.

Basın açıklamasında, rehberin uyum programlarının uygulanması ve geliştirilmesinde teşebbüslere yardımcı olunmasını amaçladığını ifade edildi. Etkili bir uyum programının açık davranış parametreleri ve kurumsal önlemler içermesi gerektiği vurgulanırken, uyum programının etkililiğinin değerlendirilmesinde önemli olan unsurlar olarak aşağıdakiler belirtildi:

- Kilit idari yapıların ve üst düzey yöneticilerin programa katılımı,
- Uyum görevlisinin bağımsız ve özerk olması,
- Risk tanımlaması,
- İzleme protokol ve mekanizmalarının tasarımı,
- İhbar kanalının bulunması,
- Şikayet ve ihlal bildirimlerinin yönetimi hususunda iç prosedürlerin bulunması,
- Disiplin sistemi.

Kaynaklar:

https://www.cnmc.es/sites/default/files/editor_contenidos/Competencia/Normativas guias/202006 Guia Compliance FINAL eng.pdf

³

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/624706/cma3-markets-supplemental-guidance-updated-june-2017.pdf

https://www.cnmc.es/sites/default/files/editor_contenidos/Notas%20de%20prensa/2020/20200610_NP_guia%20de%20compliance_def%20ENG.pdf

- **Almanya Federal Adalet Divanı Facebook kararının yürütmesinin durdurulması kararını iptal etti.**

Alman rekabet otoritesi (Bundeskartellamt) 6 Şubat 2019 tarihinde aldığı kararla, Facebook'un diğer ticari ürünlerini (WhatsApp, Oculus, Masquerade, Instagram) de kullanan Almanya'da kain özel kullanıcıların Facebook.com sosyal ağı kullanımını kullanıcı ve cihaz verilerinin toplanması ve bu verinin kullanıcının rızası olmadan Facebook.com kullanıcı hesapları ile ilişkilendirilmesini şartına bağlamasını yasaklamıştı⁴. Düsseldorf Düsseldorf Bölgesi Yüksek Mahkemesi ise 26 Ağustos 2019 tarihli VI-Kart 2/19 (V) sayılı kararı ile Bundeskartellamt'ın bu kararının yürütmesini durdurmuş ve kararı sert bir dille eleştirmişti⁵.

Federal Adalet Divanı 23 Haziran 2020 tarihli kararıyla alt derece mahkemesinin yürütmeyi durdurma kararını kaldırdı. Karara ilişkin basın açıklamasında; Federal Adalet Divanı'nın Facebook'un Alman sosyal ağ pazarında hâkim durumda olduğu ve sözleşme şartlarının haksız olduğu görüşünde olduğu, Düsseldorf mahkemesinin kanaatinin aksine Bundeskartellamt'ın Facebook'un sosyal medya reklamcılığı pazarında hâkim durumda olduğunu göstermesine gerek olmadığı ifade edildi.

Bundeskartellamt'ın kararı halen Düsseldorf Bölge Mahkemesince esastan karar bağlanmayı beklerken Facebook'un rekabet otoritesi kararının gereğini yerine getirmek için sahip olduğu 14 aylık süre başlamış oldu.

Kaynak:

<https://globalcompetitionreview.com/article/1228183/german-court-reinstates-interim-facebook-decision>

⁴ <https://www.rekabet.gov.tr/Dosya/rekabet-bulteni/rekabet-bulteni-nisan-2019-20190503120948251-pdf>, s. 17-18.

⁵ <https://www.rekabet.gov.tr/Dosya/rekabet-bulteni/rekabet-bulteni-ekim-2019-20191107151035486-pdf>, s. 10-11.

- **Ankara 12. İdare Mahkemesi'nin 2018/2099 E, 2019/2342 K Sayılı Kararı:**

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiğine dair herhangi bir tespit yapılmadan, Kanun'un 9. maddesinin 3. fıkrası uyarınca işlem tesis edilemez.

Davacı teşebbüs birliği tarafından; 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilebilecek fiyat listesi yayımlanmasına yönelik karar ve uygulamaları sona erdirmeleri, ayrıca tüzüklerindeki fiyat listesi hazırlanmasına ilişkin hükümleri kaldırmaları yönünde Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş bildirilmesine ilişkin, Rekabet Kurulu'nun 03.05.2018 günlü, 18-13/230-105 sayılı kararının iptali istemiyle açılan dava kabul edilmiştir.

Mahkeme kabul kararında "...Kurul tarafından tüm bu hususların birlikte değerlendirilmesiyle davacı tarafından fiyat listesi yayımlanmasıyla 4054 sayılı Kanun 4. maddesinin ihlal edildiğine dair herhangi bir tespitin yapılamadığı, mevzuat gereği ancak ihlal tespitinin yapılmasıyla 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin 3. fıkrası uyarınca işlem tesis edilebileceği, uyuşmazlıkta ise ihlal riskine istinaden fiyat listesi yayımlanmasına yönelik karar ve uygulamaların sona erdirilmesi ve tüzüklerindeki fiyat listesi hazırlanmasına ilişkin hükümlerin kaldırılması yönünde tesis edilen dava konusu Kurul kararında hukuka uyarlık görülmemiştir." değerlendirmesine yer verilmiştir.

Erişim:

<http://rekabet.gov.tr/Safahat?safahatId=947843b7-85f3-473e-abc3-33bee64af925>

- **Danıştay İDDK'nın 2017/3087 Esas, 2019/4885 Karar Sayılı Kararı:**

Rekabet Kurulu'nun devam eden idari karar süreci düzenleyici işlemlere yönelik dava açma sürelerini etkilemektedir.

Dava; Rekabet Kurumu tarafından Türkiye Mimarlar Mühendisler Odası'nın (TMMOB) çıkarmış olduğu yönetmeliklerin bazı hükümlerinin iptali talebiyle açılmıştır. Danıştay Onüçüncü ve Sekizinci Daireleri Müşterek Kurulunca verilen "davanın süresi içinde açılmaması" kararıyla dava red edilmiştir.

Davacı idare temyize başvurmuş, temyiz mercii olan İDDK, kararında; "...İzmir Ticaret Odası adına Yönetim Kurulu Başkanı tarafından verilen şikayet dilekçesi üzerine açılan soruşturma sonucu düzenlenen raporla ilgili olarak Rekabet Kurulu tarafından verilen nihai kararına açılan davada usul yönünden iptali yolundaki yargı kararı üzerine; iptal edilen 02-04/40-21 sayılı kararlar ilgili dosyanın yeniden açıldığı ve dava aşamasındaki kesinleşmiş yürütmenin durdurulması yolundaki kararda yer alan gerekçeler nedeniyle hakkında soruşturma yapılan TMMOB ile TMMOB Şehir Plancıları Odası hakkında idari para cezası verilmesine hukuki engel teşkil ettiği görülen Yönetmeliklerin iptali istemiyle dava açılmasına karar verildiği dikkate alındığında, Rekabet Kurulu nezdinde idari karar alma sürecinin devam ettiği anlaşıldığından, Rekabet Kurumu tarafından dava konusu yapılan Yönetmeliklerin, Rekabet Kurulunun karar alma sürecinde uygulama göreceği olması nedeniyle, adı geçen Yönetmeliklerin iptali istemiyle açılan davanın süresinde olduğu sonucuna varılmıştır...." değerlendirmesine yer vererek kararı bozmuştur.

○ **Ankara 14. İdare Mahkemesi'nin 2018/1164 Esas, 2020/1071 Karar Sayılı Kararı:**

Rekabet Kurulu'nun uyarı niteliğinde Kanun'un 9/3. maddesi kapsamında görüş gönderdiği ve soruşturma açmadığı teşebbüse aynı ihlalin tespiti halinde yeni bir soruşturma açması mümkündür.

Davacı teşebbüs tarafından "...aynı konuda davalı idarenin daha evvelce de soruşturma yürütmüş olduğu, tekrar soruşturma yapılmasının haksız ve hukuka aykırı olduğu" iddia edilerek Rekabet Kurulu'nun 14.12.2017 günlü ve 17-41/640-279 sayılı idari kararına karşı dava açılmıştır.

Mahkeme, "...Kurulun aynı konuyla ilgili kesin kararlarına ve ayrıca ortada yeni bir delil veya belge bulunmamasına rağmen aynı konunun yeniden inceleme konusu yapılmasının hukuka aykırı olduğuna yönelik iddiaların incelenmesinden ise, burada öncelikle vurgulanması gereken hususun, söz konusu Kurul kararlarında inceleme konusu eylemlerin ihlal olarak görülmediği iddiasının yanlış değerlendirildiği, zira Kurulun daha önce 4054 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde "ihlale son verme" uyarısı yaptığı veyahut havuz sisteminin varlığına yönelik herhangi bir bilgi ya da belgeye ulaşılamaması nedeniyle soruşturma açmadığı, öte yandan, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 303. maddesinde yer alan; "Bir davaya ait şekli anlamda kesinleşmiş olan hükmün, diğer bir davada maddi anlamda kesin hüküm oluşturabilmesi için, her iki davanın

taraflarının, dava sebeplerinin ve ilk davanın hüküm fıkrası ile ikinci davaya ait talep sonucunun aynı olması gerekir." hükmü uyarınca kanunda sayılan şartları taşıyan ikinci bir davanın, o davayla ilgili kesin bir hükmün bulunması sebebiyle reddedilebileceği, davaya konu soruşturmada önceki ön araştırmalarda elde edilemeyen birçok bilgi ve belgenin elde edildiği anlaşıldığından, davacı şirketin anılan iddiaları yerinde görülmemiştir." değerlendirmesi yapılarak dava red edilmiştir.

Erişim:

<http://rekabet.gov.tr/Safahat?safahatId=9b99d59c-1c35-4fc9-9daa-ff6998ae3c56>

○ **Ankara 17. İdare Mahkemesi'nin 2019/991 Esas, 2020/409 Karar**

Sayıli Kararı:

Rekabet otoritesinin soruşturma yürüttüğü ihlalle bağlantılı tüm ilgili pazarlar bakımından ayrıntılı inceleme yapması gerekmektedir.

Türkiye Seyahat Acentaları Birliğinin, hac ve umre seyahati düzenleyen acentelerin tur öncesi yaptırmak zorunda olduğu paket tur sigorta poliçesini kendi iştiraki olan bir teşebbüsten almalarını zorunlu kılarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğinden bahisle idari para cezası ile cezalandırılmasına dair işlemin iptali istemiyle açılan dava kabul edilerek işlem iptal edilmiştir.

İptal kararında mahkeme, "sigorta hizmet sektörüne yönelik bir inceleme ve soruşturma yapılmaksızın, hac ve umre seyahati sunan hizmet sektörü üzerinden soruşturma yapılmak suretiyle davacı Birlik yönünden 4054 sayılı Yasanın 4. maddesinin ihlali açık ve somut olarak ortaya konulamadığından" değerlendirmesini yapmıştır.

Erişim:

<http://rekabet.gov.tr/Safahat?safahatId=cbff99d2-227d-4a3d-adaf-d1590af1cd5a>

○ **Büyük Veri: Rekabet Etkilerinin Anlaşılması ve Analizi**

(Big Data: Understanding and Analysing Its Competitive Effects)

Yayımcı: European Competition Law Review 2020, 41-5: 215-224

Yazarlar: Bill Batchelor ve Caroline Janssens

Makalede, esas olarak büyük veri ile ortaya çıkan muhtemel rekabet sorunlarına ilişkin temel yaklaşımlar değerlendirilmektedir. Konu ile ilgili literatürde iki temel yaklaşım ortaya konmaktadır. Bunlardan birincisine göre büyük veri içeren işlemlere ilişkin ex-ante regülasyon kuraları geliştirilmeli ve bağımsız düzenleyici marifetiyle uygulanmalıdır. Diğer görüş ise ex-ante regülasyon yerine rekabete aykırı eylemlerin ortaya çıktığı durumlarda müdahale seçeneğini savunmaktadır. Zira aşırı regülasyon yeni girişleri caydırabilecek ve inovasyon güdüsünü sınırlayabilecektir.

Büyük veri ile alakalı rekabete aykırı davranışları üç başlık altında incelemek mümkündür. Bunlar; yoğunlaşma işlemleri; hakim durumun kötüye kullanılması ve kişisel verilerin korunması olarak sıralanmaktadır.

Yoğunlaşma işlemlerinin iki boyutu bulunmaktadır. Bunlardan birincisi yoğunlaşma işlemleri ile ilgili yatay konulardır. AB uygulamasında büyük veri ayrı bir pazar olarak incelenmemiş, yatay devralmaların analizinde, Thomson/Reuters ve Monsanto/Bayer kararlarında olduğu gibi veri yoğunlaşması konusu rekabet endişesi yaratma potansiyeli taşıyan konulardan biri olarak değerlendirilmiştir.

Yoğunlaşmaların dikey etkileri konusunda ise yatay etkiler ile aynı yaklaşımla, birbirinin rakibi konumunda olmayan teşebbüslerin yoğunlaşması sonucunda zorunlu girdiye yönelik pazar kapama etkisinin ortaya çıkıp çıkmadığı veya işlemin bir yıkıcı strateji hedefleyip hedeflemediğine odaklanılmaktadır. Bu kapsamda IMS Health/Cegedim kararında yoğunlaşma sonrasında veriye ilişkin bir kapama etkisinin ortaya çıkmayacağı değerlendirilmiştir. Buna karşılık Sanoma Learning/Iddink kararında yoğunlaşma işlemi neticesinde temel veriye erişimin sınırlanacağı öngörülmüş ve taraflar, rakiplerin Magister'e (orta dereceli okulların dahil olduğu e-öğrenme sistemi) adil erişimini taahhüt etmişlerdir.

Dikey yoğunlaşma işlemlerinde yıkıcı stratejinin varolup olmadığını irdelendiği tipik karar Apple/Shazam Kararıdır. Karar'da, Apple tarafından Shazam'ın verileri kullanılarak rakip dijital müzik hizmeti sağlayıcıları (Spotify, Google Music gibi) üzerinde yıkıcı bir faaliyet yürütülüp

yürütülemeyeceği analiz edilmiş ve neticede böyle bir edimin söz konusu olamayacağı kanaatine ulaşılmıştır.

Hâkim durumun kötüye kullanılması bağlamında ise odak noktası giriş engelleri konusu olmuştur. Büyük veri, pazara giriş engeli yaratarak hâkim durum ve kötüye kullanımın önünü açabilecek bir ekonomik parametre olarak değerlendirilmektedir. Nitekim Google Shopping Kararında Komisyon, veri akümüilasyonunun giriş engeli olarak sayılabileceğini ileri sürmüştür. Zira veri akümüilasyonu aynı zamanda şebeke etkisi yaratmaktadır. Google'ın çevrim içi reklam pazarındaki üstünlüğü bu olgudan kaynaklanmaktadır.

Bazı hallerde veriye erişimin reddedilmesi ise hâkim durumun kötüye kullanılması olarak kabul edilebilmektedir. Nitekim Thomas/Reuters yoğunlaşmasının ardından yeni teşebbüse yönelik olarak veriye erişim kısıtından dolayı soruşturma gerçekleştirilmiştir. Aynı şekilde Independent Car Repairers davasında otomobil parçalarına ilişkin teknik bilgilere erişim kısıtlaması hakim durumun kötüye kullanılması kapsamında değerlendirilmiştir.

Büyük veri ile ilgili rekabet sınırlamalarının üçüncü boyutu kişisel verilerin kullanımı ile ilgilidir. İlke olarak AB uygulamasında kişisel verilerin korunmasına ilişkin ihlaller rekabet hukuku kapsamında değerlendirilmemektedir. Nitekim bu tür eylemlere karşı özgün bir Direktif yürürlükte ve uygulanmaktadır. Bununla birlikte özellikle dijital pazarlarda gözlenen rekabet sorunlarının çözümü kapsamında veri taşınabilirliği ve veriye erişim gibi konuların ön plana çıkmasıyla rekabet ve veri güvenliği disiplinlerinin ortak yönleri tartışılmaya başlanmıştır.

Anılan konulara ilişkin nasıl bir politika seti üretilmesi gerektiği konusundaki tartışmalar sürmektedir. Bu çerçevede makalede, konu ile ilgili belli başlı birkaç çalışmada yer verilen öneri ve değerlendirmeler özetlenmiştir. Söz konusu çalışmalar; OECD Büyük Veri Raporu⁶ (2017); İngiltere Furman Raporu⁷ (2019); AB Cremer Raporu⁸ (2019) ve Almanya Rekabet 4.0.⁹ Raporlarıdır. Makalede söz konusu raporlarda yer verilen temel politika önerileri bir tabloda özetlenmiştir ve karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

⁶ <https://www.oecd.org/daf/competition/big-data-bringing-competition-policy-to-the-digital-era.htm>

⁷ <https://www.gov.uk/government/publications/unlocking-digital-competition-report-of-the-digital-competition-expert-panel>

⁸ <https://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0419345enn.pdf>

⁹ https://www.bmwi.de/Redaktion/EN/Publikationen/Wirtschaft/a-new-competition-framework-for-the-digital-economy.pdf?__blob=publicationFile&v=3

Sonuç olarak büyük veriye ilişkin politika kurgusunda, başta ifade edilen iki yaklaşım arasında denge kuracak bir yaklaşım gerekmektedir. Bu gibi dinamik alanlarda müdahaleci yaklaşımın olumsuz sonuçlar doğurabileceği malumdur. Bununla birlikte regülasyon AB’de bir çok altyapı sektöründe piyasa başarısızlıklarını gidermek noktasında rol oynamıştır.

Mevcut politika uygulamaları konusundaki boşlukları tespit etmek kolay değildir. Bununla birlikte verilen karar örneklerinde olduğu gibi AB rekabet hukuku uygulamasında veriden kaynaklanan rekabet kısıtlarının tespit ve analizi dikkate alınmaktadır. Bu nedenle mevcut mevzuatta yapılacak değişiklikler konusunda dikkatli davranılmalıdır.

Erişim:

https://core.lexxion.eu/data/article/15415/pdf/core_2020_01-018.pdf

○ **Veri Güdümlü Piyasalarda Dışlayıcı Davranış: Veri Paylaşımı
Çözümünün Sınırları**

(Exclusionary Conduct in Data-Driven Markets: Limitations of Data Sharing Remedy)

Yayımcı: Journal of Antitrust Enforcement (2020, 0, 1-24)

Yazarlar: Vikas Kathuria ve Jure Globocnik

Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma'nın 102. Maddesinin ihlal edildiğine dair bir tespit yapılmasının olağan sonucu, etkin önlemler vasıtasıyla rekabeti yeniden tesis ederek tüketici refahına olan zararın ortadan kaldırılmasıdır. Büyük veri, ("Big data") veri güdümlü piyasalardaki en önemli kaynak olduğu için, hakim durumdaki bir teşebbüs rakiplerini kullanıcı verisine erişimden mahrum bırakarak ölçek ekonomisine ulaşmalarını engelleyebilir. Nitekim Avrupa Komisyonu Android lisanslama davasında Google'ı bu stratejiyle rakiplerini dışlamaktan ötürü suçlu buldu. Ancak Komisyon herhangi bir veri paylaşımı yükümlülüğü getirmedi. Makale, etkilenen pazarlarda rekabetin yeniden tesisi için zorunlu veri paylaşımı önleminin uygulanabilirliğini –hem kuramsal hem de pratik yönleriyle- tartışmaktadır. Makalenin vardığı sonuç, veri paylaşımının tüketici refahını iyileştirmede en uygun çözüm olmadığı doğrultusundadır.

Rekabet otoritelerinin ihlali etkin olarak sonlandırmak ve piyasada rekabeti yeniden tesis etmek üzere belirli durumlarda salt hukuk dışı eylemi yasaklamaktan öteye geçmesi gerektiği kabul edilmektedir. İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) yapısal çözümler iyileştirici, düzeltici veya

caydırıcı rol oynarken, yaptırımların cezalandırdığını gözlemlemiştir. Amerika Birleşik Devletleri Adalet Bakanlığı DoJ de, hâkim durumun kötüye kullanılması vakalarında çözümün amaçlarını; ihlalde bulunanın kanuna aykırı eylemine son verilmesi, yenilenmesine engel olunması ve etkilenen pazarda rekabet için uygun ortamın yeniden oluşturulması olarak sıralamıştır.

Rekabet otoritelerinin “çözüm” (remedy) kavramıyla ilgili teorik yaklaşımlara yer veren makale, veri paylaşımının zorunlu kılınmasının yönetilebilir olup olmadığını tartışmaktadır. Bir mahkeme ya da rekabet otoritesi hâkim durumdaki oyuncuya verilerini rakipleriyle paylaşmak yükümlülüğü getirdiğinde, aynı zamanda fiyat, miktar ve benzeri konulardaki sorulara da yanıt bulmak durumunda kalacaktır. Günümüze kadar alınan veri paylaşma yükümlülüğü kararlarında, söz konusu olan veriler müşteri veri tabanları gibi geleneksel verilerdir ve “büyük veri” olarak adlandırılan günümüz gerçeği henüz bir karara konu olmamıştır. Veri paylaşımı yükümlülüğünün yönetiminde ortaya çıkabilecek bir diğer sorun da verinin hâkim durumun kötüye kullanıldığı pazarın ötesinde de kullanılabilir olduğu gerçeğidir. Rekabet otoriteleri veya mahkemeler verinin sadece net olarak belirlenmiş amaçlarla sınırlı olarak kullanılmasına hükmedebilir ne var ki bunun izlenmesi neredeyse olanaksızdır.

Makale, en uygun çözümün; rekabeti “ihlal olmasaydı var olacak seviyeye” değil, “ihlalin başladığı andaki seviyeye” getirme amacı gütmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Makalede yer verilen dava çalışmaları arasında Fransız Rekabet Otoritesinin 9 Eylül 2014 tarih ve 14-MC-02 tarihli GDF-Suez kararı göze çarpmaktadır. Atıfta bulunulan kararda; 2007 yılında rekabete açılan elektrik ve gaz piyasasında daha önce tekel konumunda bulunan GDF-Suez’e bu dönemde elde ettiği tüketici verilerini piyasaya yeni giren rakipleri ile şeffaf ve ayrımcı olmadan paylaşması yükümlülüğü getirilmiştir. Makaleye göre, GDF-Suez vakası Google vakasından anatomik olarak ayrılmaktadır ve GDF-Suez vakasında Fransız Rekabet otoritesi, rekabeti “ihlal olmasaydı var olacak seviyeye değil, ihlalin başladığı andaki seviyeye getirme” güdüsüyle kararını hükme bağlamıştır.

Makalede, atıfta bulunulan vakada rakiplerle paylaşılma zorunluluğu getirilen verinin müşteri veri tabanına ilişkin olduğu, teşebbüsün tekel konumunda olduğu dönemde derlendiği ve günümüz gerçeği olan büyük veri ile karşılaştırmanın doğru olmadığı vurgulanmaktadır.

Tartışılan önemli bir konu da, veri konusu kişinin rızasıdır. Hâkim durumda bulunan şirketin derlediği veriler her bir özel hukuk süjesi gerçek kişinin verilerinin bir bütünüdür. Teorik olarak her gerçek kişi özellikle o şirket ile

kişisel bilgi ve verilerini paylaşmaya rıza göstermiştir. Gerçek kişilerin bilgilerini vermeye rıza gösterdiği şirketin o bilgileri rakipleri ile paylaşmak zorunda bırakılmasının hukuki meşruiyeti tartışmaya açıktır.

Bu tartışmaların ardından, makale, veri paylaşımı yükümlülüğünün dışlayıcı davranış yoluyla hâkim durumun kötüye kullanılması vakalarında en iyi çözüm olmadığı fikrini net olarak ifade etmektedir.

Erişim:

<https://academic.oup.com/antitrust/advance-article/doi/10.1093/jaenfo/jnz036/5699250?searchresult=1>

www.rekabet.gov.tr

Üniversiteler Mahallesi 1597. Cadde No:9 Bilkent Çankaya 06800 / ANKARA

Tel: (0312) 291 44 44

Faks: (0312) 266 79 20

Rekabet Bülteni'ndeki tüm fikir ve görüşler sadece yazarına ait olup, Rekabet Kurumu'nun resmi görüşünü yansıtmaz. Rekabet Kurumu, Rekabet Bülteni'nin içeriği ile ilgili olarak hiçbir hukuksal sorumluluk taşımaz ve kabul etmez.

The information and views set out in the Competition Bulletin belong to the writer and do not reflect the official position of the Turkish Competition Authority. The Authority, neither bears nor accepts any legal liability in regard to the Competition Bulletin.